

บันทึกการประชุม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๑๕๔

วันศุกร์ ที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙

ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๒. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๓. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	โฆษกกรรมการ
๔. นายนคร สิมเสถียร	โฆษกกรรมการ
๕. นางกิริณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๖. นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๗. นายธีรชัย วัฒนศิริ	กรรมการ
๘. พลเอก นิวัติ ศรีเพ็ญ	กรรมการ
๙. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๐. นายภูมรัตน์ ทัศนดิพงษ์	กรรมการ
๑๑. พลตรี วีระ โรจนนาค	กรรมการ
๑๒. พลเอก อภิรัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๓. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	(ลาการประชุม)
๒. นายชาติชาย วัฒนศิริ	(ลาการประชุม)
๓. นายอุดม รัฐอมฤต	(ลาการประชุม)
๔. นางจุรี วิจิตรวาทการ	(ลาการประชุม)
๕. นายประพันธ์ นัยโกวิท	(ลาการประชุม)
๖. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	(ลาการประชุม)
๗. นายอัษฎพร จารุจินดา	(ลาการประชุม)
๘. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	(ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

นายนาถ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานประธานรัฐสภา

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๔๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม ได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๐ วันจันทร์ ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงครั้งที่ ๑๕๓ วันพฤหัสบดี ที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๙ อยู่ระหว่างการตรวจทานของนายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

เตรียมความพร้อมในการดำเนินการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์เพื่อทำความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับบทบัญญัติและสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญให้แก่ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

นายนรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ ในฐานะประธานกรรมการอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นของประชาชน แจ้งต่อที่ประชุมว่า สภาหอการค้าแห่งประเทศไทยจะจัดประชุมคณะกรรมการเจรจาความตกลงการค้าระหว่างประเทศ ในวันอังคาร ที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙ เวลา ๐๙.๓๐ - ๑๓.๓๐ นาฬิกา ซึ่งในการประชุมได้กำหนดให้มีการหารือเรื่อง “มุมมองร่างรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๙ ผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศ” นอกจากนั้น ยังกำหนดให้มีการหารือเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน การหลีกเลี่ยงการปฏิวัติในอนาคต การสนับสนุนทางการเงินแก่พรรคการเมือง และอื่นๆ ภายใต้อัตราธรรมนูญใหม่ จึงมีหนังสือขอความอนุเคราะห์คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญให้ส่งตัวแทนไปเป็นวิทยากรในการประชุมครั้งนี้ ซึ่งคณะอนุกรรมการเห็นควรส่งกรรมการร่างรัฐธรรมนูญไปเป็นวิทยากรบรรยาย โดยเบื้องต้นจะเข้าร่วมเป็นวิทยากรในการประชุมดังกล่าว และหากกรรมการท่านใดมีความประสงค์จะเป็นวิทยากรเพิ่มเติมสามารถแจ้งรายชื่อได้ที่ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการ

ส่วนประเด็นในรายการ “แกะกล่องรัฐธรรมนูญใหม่ ตอน ๒” คณะอนุกรรมการได้ดำเนินการกำหนดประเด็นและตัววิทยากรผู้บรรยายเรียบร้อยแล้ว ซึ่งได้มีการปรับปรุงชื่อหัวข้อในบางประเด็นให้สอดคล้องกับความสนใจของประชาชน โดยเน้นบรรยายในเรื่องการศึกษาและการสาธารณสุข ขณะเดียวกันได้รับแจ้งจากอนุกรรมการว่ามีผู้วิจารณ์ร่างรัฐธรรมนูญว่าใช้ถ้อยคำผิดและไม่เป็นไปตามหลักภาษาไทย

ประธานกรรมการจึงได้มอบหมายให้นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงในเรื่องนี้ให้ชัดเจน นอกจากนั้น สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสจะจัดเสวนาเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งผู้เข้าร่วมเสวนาประกอบด้วย ครู ข ครู ค รวมทั้งประชาชนจากต่างจังหวัดในแต่ละภาคที่มีความเห็นต่าง ดังนั้นที่ประชุมคณะกรรมการจึงมีมติตามแนวทางของคณะกรรมการที่จะไม่เข้าร่วมเป็นวิทยากรในการเสวนาที่มีลักษณะเป็นการโต้เถียงหรือการแสดงความเห็นแย้งกัน

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม สอบถามว่ากรณีคณะกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นของประชาชนเสนอให้เปลี่ยนชื่อประเด็นในรายการ “แกะกล่องรัฐธรรมนูญใหม่ ตอน ๒” จากประเด็น “ใช้ยาแรงจัดการคนโกง” เป็น “ใช้ยาขมจัดการคนโกง” ที่ประชุมเห็นด้วยหรือไม่

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- คำว่า “ยาแรง” กับคำว่า “ยาขม” มีความหมายแตกต่างกัน ที่ประชุมควรพิจารณาให้รอบคอบ
- คณะกรรมการได้ใช้คำว่า “ยาแรง” ในการประชาสัมพันธ์ร่างรัฐธรรมนูญมาได้ระยะเวลาหนึ่งแล้ว อย่างไรก็ตาม หากเปลี่ยนไปใช้คำว่า “ยาขม” แทน ก็สามารถกระทำได้

- หากชื่อประเด็นในรายการ “แกะกล่องรัฐธรรมนูญใหม่ ตอน ๒” ถูกนำไปแสดงเป็นตัวอักษรเคลื่อนที่ผ่านทางจอโทรทัศน์ในช่วงออกอากาศด้วย ควรเพิ่มคำว่า “รธน.” ไว้หน้าชื่อหัวข้อของแต่ละประเด็นด้วย เพื่อให้เกิดความชัดเจนว่าร่างรัฐธรรมนูญมีสาระสำคัญเกี่ยวกับเรื่องใด

- ควรใช้คำว่า “ร่างรัฐธรรมนูญ” แทนคำว่า “รธน.” จะเหมาะสมมากกว่า เพื่อเป็นกาสนับสนุนให้ประชาชนรับร่างรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นของประชาชนปรับแก้ถ้อยคำให้เหมาะสม และเสนอให้ที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาต่อไป

- การเพิ่มคำว่า “ร่างรัฐธรรมนูญ” ไว้หน้าชื่อหัวข้อของแต่ละประเด็นจะทำให้ชื่อประเด็นยาวเกินไป ควรระบุเพียงว่ารายการ “แกะกล่องรัฐธรรมนูญใหม่ ตอน ๒” และตามด้วยชื่อประเด็นในแต่ละตอนจะเหมาะสมมากกว่า

คณะกรรมการมีมติแก้ไขประเด็นหัวข้อที่จะนำไปบันทึกเทปรายการ “แกะกล่องรัฐธรรมนูญใหม่ ตอน ๒” ดังนี้

ตอนที่ ๑ เรื่อง “รัฐธรรมนูญรับรองสิทธิและเสรีภาพตามหลักสากล”

ตอนที่ ๒ เรื่อง “รัฐธรรมนูญจัดให้มีระบบหลักประกันสุขภาพที่มีคุณภาพ”

ตอนที่ ๓ เรื่อง “รัฐธรรมนูญจัดให้มีการรักษาพยาบาลและป้องกันโรคอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ”

ตอนที่ ๔ เรื่อง “รัฐธรรมนูญดูแลตั้งแต่ท้องแม่จนแก่เฒ่า”

ตอนที่ ๕ เรื่อง “รัฐธรรมนูญให้ความสำคัญกับสิทธิสตรี”

ตอนที่ ๖ เรื่อง “รัฐธรรมนูญดูแลคนพิการ”

ตอนที่ ๗ เรื่อง “รัฐธรรมนูญให้สิทธิชุมชนเพิ่มขึ้น”

ตอนที่ ๘ เรื่อง “การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนตามรัฐธรรมนูญใหม่”

ตอนที่ ๙ เรื่อง “รัฐธรรมนูญกำหนดให้มีการดูแลด้านศิลปะ วัฒนธรรม และมีพื้นที่ทางวัฒนธรรม”

ตอนที่ ๑๐ เรื่อง “รัฐธรรมนูญกำหนดให้มีการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม/ตำรวจ”

ตอนที่ ๑๑ เรื่อง “รัฐธรรมนูญกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต้องทำ”

ตอนที่ ๑๒ เรื่อง “รัฐธรรมนูญใหม่ จากใจประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (ออกอากาศตอนสุดท้าย)”

ตอนที่ ๑๓ เรื่อง “การศึกษาของลูกหลานตามรัฐธรรมนูญใหม่”

ตอนที่ ๑๔ เรื่อง “รัฐธรรมนูญใหม่ ให้การศึกษา พัฒนาเด็ก ๑๔ ปี รัฐบาลให้เกินก็ไม่ขัดรัฐธรรมนูญ”

- ตอนที่ ๑๕ เรื่อง “รัฐธรรมนูญกำหนดให้มีกองทุนเพื่อการศึกษาช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์”
 ตอนที่ ๑๖ เรื่อง “รัฐบาลโปร่งใส ประชาชนมีส่วนร่วมเต็มที่”
 ตอนที่ ๑๗ เรื่อง “รัฐธรรมนูญกำหนดให้รัฐมีหน้าที่เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร”
 ตอนที่ ๑๘ เรื่อง “รัฐธรรมนูญคุ้มครองแรงงาน”
 ตอนที่ ๑๙ เรื่อง “รัฐธรรมนูญดูแลเกษตรกร”
 ตอนที่ ๒๐ เรื่อง “ทำอย่างไรให้ได้คนดีเข้ามาปกครองบ้านเมือง”
 ตอนที่ ๒๑ เรื่อง “รัฐธรรมนูญใช้ยาแรงจัดการคนโกง”
 ตอนที่ ๒๒ เรื่อง “ทุกเสียงมีค่า กาบัตรใบเดียว”

นายสุพจน์ ไช้หมัก รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม กล่าวว่า ในช่วงออกอากาศรายการ “แกะกล่องรัฐธรรมนูญใหม่ ตอน ๒” ควรมีตัวอักษรแสดงชื่อรายการและประเด็นที่บรรยายเคลื่อนผ่านทางจอโทรทัศน์ด้วย เพื่อสร้างจุดสนใจให้แก่ประชาชนที่กำลังรับชมทางโทรทัศน์ นอกจากนี้ มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการสรุปประเด็นที่คณะกรรมการพิจารณาและมีมติ เพื่อแจ้งต่อประธานกรรมการผ่านทางไลน์กลุ่มคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญด้วย

นางสาววิลาวรรณ ร่ำริน ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการ ชี้แจงว่า โดยปกติจะมีการสรุปประเด็นที่คณะกรรมการพิจารณาทุกครั้งที่มีการประชุม แต่เอกสารจะจัดทำเสร็จสิ้นในวันต่อไป อย่างไรก็ตาม ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการจะเร่งจัดทำสรุปประเด็นที่คณะกรรมการพิจารณาและมีมติให้เสร็จสิ้น และดำเนินการแจ้งต่อประธานกรรมการต่อไป

นายเชียรชัย ณ นคร กรรมการ ในฐานะอนุกรรมการพิจารณาจัดทำเนื้อหาในการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ แจ้งต่อที่ประชุมว่า เอกสารแผ่นพับประชาสัมพันธ์ร่างรัฐธรรมนูญที่จัดพิมพ์จำนวน ๒.๕ ล้านฉบับ ได้ดำเนินการจัดส่งไปยังสถานที่ต่าง ๆ ได้แก่ สถานีบริการน้ำมัน ปตท. และสถานีบริการน้ำมัน บางจาก จำนวนสถานีละ ๑,๐๐๐,๐๐๐ ฉบับ ห้างสรรพสินค้า เดอะมอลล์ จำนวน ๕๐,๐๐๐ ฉบับ บริษัทขนส่ง จำกัด จำนวน ๓๐,๐๐๐ ฉบับ การรถไฟแห่งประเทศไทย จำนวน ๕๐,๐๐๐ ฉบับ บริษัทสยามเพิร์สทัวร์ จำกัด จำนวน ๑๐,๐๐๐ ฉบับ และบริษัท นครชัยแอร์ จำกัด จำนวน ๕,๐๐๐ ฉบับ รวมทั้งสิ้นจำนวน ๒,๑๔๕,๐๐๐ ฉบับ ส่วนเอกสารที่เหลือจะนำไปแจกให้แก่กลุ่มบริษัทในเครือเซ็นทรัลและโรงพยาบาลศูนย์ต่าง ๆ นอกจากนี้ ยังได้ดำเนินการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ร่างรัฐธรรมนูญผ่านช่องทางสื่อต่าง ๆ เช่น สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย สถานีวิทยุกองทัพบก สถานีวิทยุกองทัพเรือ สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา รถไฟฟ้ามหานคร โรงภาพยนตร์ เอสเอฟ ซีเนม่า และโรงภาพยนตร์ เมเจอร์ ซีเนเพล็กซ์ (รายละเอียดตามเอกสารที่แจกในที่ประชุม)

สำหรับเรื่องเอกสารความเห็นแย้งร่างรัฐธรรมนูญ อนุกรรมการส่วนใหญ่เห็นว่าเอกสารดังกล่าวไม่ได้มีเนื้อหาที่บิดเบือนร่างรัฐธรรมนูญทั้งหมด อย่างไรก็ตาม ยังมีสื่อประเภทต่าง ๆ ที่มีการเผยแพร่เอกสารที่บิดเบือนร่างรัฐธรรมนูญสู่สาธารณชนจำนวนมาก ซึ่งหากปล่อยให้เอกสารความเห็นแย้งร่างรัฐธรรมนูญเผยแพร่สู่สาธารณชนเช่นเดียวกันจะยิ่งเพิ่มความสับสนให้แก่ประชาชน ดังนั้น ควรใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหา โดยการให้คณะกรรมการการเลือกตั้งอาศัยอำนาจตามมาตรา ๗ และมาตรา ๑๑ ของ

พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ ออกคำสั่งระงับการแจกเอกสาร ความเห็นแย้งร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าว

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า เอกสารความเห็นแย้งร่างรัฐธรรมนูญเป็นรูปแบบของการเสนอความเห็นที่แตกต่างมากกว่าเป็นเอกสารที่มุ่งปิดเบือนร่างรัฐธรรมนูญ โดยเป็นเพียงการสรุปความเห็นส่วนตัวของผู้จัดทำเอกสารเท่านั้น ส่วนเนื้อหาในเอกสารที่มีการกล่าว พาดพิงถึงบุคคลอื่นเป็นเรื่องนอกเหนือความรับผิดชอบของคณะกรรมการ เนื่องจากเป็นการใส่ร้ายตัวบุคคล นอกจากนั้น แม้คณะกรรมการมีมติว่าเอกสารความเห็นแย้งร่างรัฐธรรมนูญไม่ตรงกับข้อเท็จจริงหรือ เป็นการปิดเบือนร่างรัฐธรรมนูญ แต่คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจมีความเห็นที่แตกต่างได้ อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจในการดูแลให้การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกเสียงประชามติเป็นไปโดยสุจริต สงบเรียบร้อย และไม่ขัดต่อกฎหมาย ดังนั้น เมื่อเอกสารความเห็นแย้งร่างรัฐธรรมนูญทำให้ประชาชนสับสนในเนื้อหาของร่างรัฐธรรมนูญ และอาจเกิดความไม่สงบเรียบร้อย ในการออกเสียงประชามติ คณะกรรมการอาจมีข้อเสนอไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าคณะกรรมการ การเลือกตั้งสามารถอาศัยอำนาจตามมาตรา ๗ และมาตรา ๑๑ ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ ออกคำสั่งระงับการแจกเอกสารความเห็นแย้งร่างรัฐธรรมนูญได้ ซึ่ง หากผู้ดำเนินการแจกเอกสารดังกล่าวฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามก็ต้องรับผิดชอบตามกฎหมายต่อไป

นายสุพจน์ ไช้มุกต์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม กล่าวว่า หากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญและคณะกรรมการการเลือกตั้งมีความเห็นร่วมกันว่า เอกสารความเห็นแย้งร่างรัฐธรรมนูญไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ อาจมีการจัดทำเอกสารรูปแบบดังกล่าวออกเผยแพร่แก่ประชาชนอีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งจะทำให้ประชาชนสับสนและเป็นการชี้นำประชาชนให้ไม่รับร่างรัฐธรรมนูญได้

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า หากคณะกรรมการประสงค์ จะควบคุมไม่ให้มีการจัดทำเอกสารความเห็นแย้งร่างรัฐธรรมนูญ โดยมีความเห็นว่าเอกสารดังกล่าว ปิดเบือนร่างรัฐธรรมนูญและขัดต่อพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ แม้อาจควบคุมการกระทำดังกล่าวได้จริง แต่ในทางกลับกันอาจถูกวิจารณ์ว่าคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญขัดขวางหรือไม่ยอมรับความเห็นที่แตกต่าง ดังนั้น คณะกรรมการไม่ควรระบุชี้ว่าเอกสารความเห็นแย้งร่างรัฐธรรมนูญขัดต่อพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ แต่อาจอ้างว่าจะทำให้ประชาชนเข้าใจเจตนารมณ์ของร่างรัฐธรรมนูญผิดพลาดไป และทำให้เกิดความไม่เรียบร้อยในการออกเสียงประชามติได้ จึงเห็นควรเสนอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ มีคำสั่งห้ามหรือระงับการเผยแพร่เอกสารดังกล่าว

นายภัทรหะ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะอนุกรรมการพิจารณาจัดทำเนื้อหาในการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า หากคณะกรรมการมีความเห็นว่าเอกสารความเห็นแย้งร่างรัฐธรรมนูญไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ ผู้จัดทำเอกสารดังกล่าวอาจนำไปกล่าวอ้างได้ว่าเอกสารผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญแล้ว สามารถเผยแพร่ต่อประชาชนได้ ในทางกลับกันหากคณะกรรมการมีหนังสือขอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งระงับการเผยแพร่เอกสารดังกล่าว อาจถูกวิจารณ์ได้ว่าเป็นการปิดกั้นเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น และอาจถูกฝ่ายที่ไม่สนับสนุนร่างรัฐธรรมนูญนำมาเป็นประเด็นทางการเมืองได้ ดังนั้น คณะกรรมการควรปรึกษาเรื่อง

ดังกล่าวกับประธานกรรมการอีกครั้งหนึ่ง และควรให้ข้อมูลกับสื่อมวลชนว่าคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวแล้ว พบว่ามีปัญหาที่ต้องพิจารณาให้รอบคอบจึงยังไม่ได้มีมติในเรื่องดังกล่าว

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม กล่าวว่า คณะกรรมการควรประสานกับคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นการภายในว่าจะมีวิธีการป้องกันการเผยแพร่เอกสารความเห็นแย้งร่างรัฐธรรมนูญอย่างไร เนื่องจากหากคณะกรรมการไม่ดำเนินการใดเลย ย่อมจะมีการจัดทำเอกสารลักษณะดังกล่าวออกมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาในการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญได้

นายภัทระ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะอนุกรรมการพิจารณาจัดทำเนื้อหาในการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า คณะกรรมการควรให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนว่าเอกสารความเห็นแย้งร่างรัฐธรรมนูญมีความไม่สมบูรณ์ในเนื้อหาของเอกสารและมีเนื้อหาคลาดเคลื่อนไปจากข้อเท็จจริงในร่างรัฐธรรมนูญ แต่คณะกรรมการยังไม่ได้มีมติว่าจะดำเนินการอย่างไร เนื่องจากต้องพิจารณาเอกสารดังกล่าวให้รอบคอบอีกครั้งหนึ่ง

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- คณะกรรมการควรชี้แจงต่อสื่อมวลชนว่าเอกสารความเห็นแย้งร่างรัฐธรรมนูญมีเนื้อหาที่ไม่ถูกต้องหรือไม่ตรงกับข้อเท็จจริงในร่างรัฐธรรมนูญอย่างไร มิฉะนั้น ผู้จัดทำเอกสารดังกล่าวย่อมนำไปกล่าวอ้างว่าคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญให้การรับรองว่าเอกสารความเห็นแย้งร่างรัฐธรรมนูญเป็นเอกสารที่ถูกต้อง และไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ จึงสามารถเผยแพร่ต่อประชาชนได้

- เอกสารความเห็นแย้งร่างรัฐธรรมนูญไม่ได้ขัดต่อพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ ทั้งหมด เนื่องจากผู้จัดทำเอกสารดังกล่าวส่วนหนึ่งมีความรู้ด้านกฎหมายเป็นอย่างดี จึงสามารถจัดทำเนื้อหาที่สอดคล้องกับกฎหมายได้ อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการควรเสนอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งระงับการเผยแพร่เอกสารดังกล่าว เนื่องจากหากไม่ดำเนินการอย่างใด ย่อมทำให้ประชาชนเกิดความสับสนและอาจส่งผลต่อการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญได้

นายวรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นของประชาชน กล่าวว่า รองศาสตราจารย์สมชัย ศรีสุทธิยากร กรรมการการเลือกตั้ง ให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนว่า ส่วนตัวเห็นว่าเอกสารความเห็นแย้งร่างรัฐธรรมนูญมีเนื้อหาที่ไม่เป็นเท็จและไม่บิดเบือนร่างรัฐธรรมนูญ และกำลังรอการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ หากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่าเอกสารดังกล่าวมีเนื้อหาบิดเบือนร่างรัฐธรรมนูญให้ส่งหนังสือแจ้งไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้ง ดังนั้น สื่อมวลชนอาจสอบถามว่าคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะมีหนังสือแจ้งไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือไม่ เนื่องจากยังไม่มีมติชัดเจนจากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญว่าจะดำเนินการอย่างไรกับเอกสารความเห็นแย้งร่างรัฐธรรมนูญ

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า คณะกรรมการไม่ควรให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนเรื่องเอกสารความเห็นแย้งร่างรัฐธรรมนูญ เนื่องจากหากให้สัมภาษณ์หรือมีการแถลงข่าวเพื่อชี้แจงข้อเท็จจริงเรื่องเอกสารความเห็นแย้ง อาจถูกสื่อมวลชนตั้งประเด็นคำถามในลักษณะที่ว่าคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะมีแนวทางการดำเนินการต่อเรื่องดังกล่าวอย่างไร ซึ่งจะอาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของคณะกรรมการและจะเป็นการให้ความสำคัญกับเอกสารความเห็นแย้งมากยิ่งขึ้นจนทำให้ประชาชนให้ความสำคัญกับเอกสารความเห็นแย้งดังกล่าวได้ ส่วนพื้นที่ที่มีการเผยแพร่เอกสารความเห็นแย้งนั้น จากการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนปรากฏข้อเท็จจริงว่าเอกสารความเห็นแย้งมีการเผยแพร่อยู่ในบางพื้นที่เท่านั้น ไม่ได้มีการเผยแพร่กระจาย

ไปทั่วประเทศ ดังนั้น ในกรณีที่มีการลงพื้นที่หรือให้สัมภาษณ์รายการโทรทัศน์หรือสถานีวิทยุช่องต่างๆ คณะกรรมการอาจใช้เป็นโอกาสในการอธิบายเพื่อสร้างความเข้าใจแก่ประชาชนในเรื่องเอกสารความเห็นแย้งเพื่อให้ประชาชนเกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง ส่วนการจำกัดพื้นที่การเผยแพร่เอกสารความเห็นแย้ง ควรประสานงานไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่จะมีความเหมาะสมมากกว่า

- คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรชี้แจงเพื่อสร้างความเข้าใจให้ถูกต้องแก่ประชาชนเกี่ยวกับเอกสารความเห็นแย้งว่าเป็นเอกสารที่มีเนื้อหาไม่ตรงกับสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญซึ่งอาจทำให้ประชาชนเกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ รวมทั้งควรให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการดำเนินการตรวจสอบ

- การดำเนินการเกี่ยวกับเอกสารความเห็นแย้ง ที่ประชุมควรรอการตัดสินใจจากประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญว่าจะดำเนินการต่อเรื่องดังกล่าวอย่างไร เนื่องจากเป็นเรื่องสำคัญที่อาจส่งผลกระทบต่อการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ

- เอกสารความเห็นแย้งได้นำเสนอประเด็นที่เป็นการบิดเบือนร่างรัฐธรรมนูญในหลายประเด็น เช่น เรื่องการจัดการศึกษานำเสนอประเด็นว่าร่างรัฐธรรมนูญได้ยกเลิกสิทธิเรียนฟรีในชั้นมัธยมศึกษาปลาย แตกต่างจากรัฐธรรมนูญในอดีตที่ผ่านมาที่ให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้เรียนฟรีโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เป็นต้น ซึ่งเป็นการนำเสนอข้อมูลที่เป็นเท็จไม่ตรงกับสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ ในเรื่องดังกล่าวคณะกรรมการพิจารณาจัดทำเนื้อหาในการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญมีความเห็นว่าผู้จัดทำเอกสารความเห็นแย้งอาจไม่มีความเข้าใจถึงเจตนารมณ์ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญและสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญอย่างแท้จริง จึงได้เสนอความเห็นตามที่ปรากฏในเอกสารความเห็นแย้งดังกล่าว ดังนั้น คณะกรรมการไม่ควรดำเนินการใด ๆ ต่อผู้จัดทำเอกสารความเห็นแย้งและผู้เผยแพร่เอกสารความเห็นแย้งดังกล่าวเนื่องจากส่วนใหญ่เป็นเยาวชนที่ถูกชักนำจากกลุ่มผู้ไม่หวังดี ประกอบกับในขณะนี้สังคมให้ความสนใจเอกสารความเห็นแย้งเป็นอย่างมาก ซึ่งวิธีดังกล่าวจะเป็นการลดระดับความสำคัญของเอกสารความเห็นแย้งได้อีกวิธีหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ในช่วงท้ายก่อนวันออกเสียงประชามติก็อาจมีการจัดทำเอกสารความเห็นแย้งในลักษณะดังกล่าวขึ้นอีกได้ ซึ่งหากมีการเผยแพร่ในช่วงใกล้วันออกเสียงประชามติ อาจเกิดผลเสียต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเนื่องจากจะไม่สามารถอธิบายเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ประชาชนได้ทันก่อนวันออกเสียงประชามติ ดังนั้น คณะกรรมการอาจแถลงข่าวเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจเรื่องเอกสารความเห็นแย้งโดยให้สัมภาษณ์ในลักษณะว่าคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญยังไม่มีข้อสรุปเกี่ยวกับเรื่องเอกสารความเห็นแย้งว่าจะดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างไร แต่กรรมการร่างรัฐธรรมนูญส่วนหนึ่งเห็นว่าเนื้อหาของเอกสารความเห็นแย้งมีเนื้อหาที่บิดเบือนร่างรัฐธรรมนูญ โดยกรรมการร่างรัฐธรรมนูญส่วนหนึ่งเห็นว่าไม่ควรดำเนินการทางกฎหมายแก่ผู้จัดทำเอกสารและผู้เผยแพร่เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นเยาวชนที่ถูกชักนำโดยกลุ่มผู้ไม่หวังดี

- เอกสารความเห็นแย้งจัดทำขึ้นโดยกลุ่มบุคคลที่มีความเห็นต่างต่อร่างรัฐธรรมนูญ วัตถุประสงค์ของการจัดทำเอกสารความเห็นแย้งเพื่อไม่ต้องการให้ประชาชนออกเสียงประชามติรับร่างรัฐธรรมนูญ ดังนั้น คณะกรรมการควรชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ประชาชน โดยคณะกรรมการไม่ควรชี้ขาดหรือมีมติว่าการจัดทำเอกสารความเห็นแย้งดังกล่าวผิดกฎหมาย ควรให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการวินิจฉัยว่าการจัดทำเอกสารความเห็นแย้งเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ

- เรื่องเอกสารประเด็นความเห็นแย้ง มีประเด็นที่น่าสนใจคือ ประชาชนเกิดความสับสนต่อร่างรัฐธรรมนูญที่มีการเผยแพร่เนื่องจากมีการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญปลอมขึ้นมาโดยกลุ่มผู้ไม่หวังดี ประกอบ

กับปัจจุบันคณะกรรมการการเลือกตั้งอยู่ในขั้นตอนการแจกเอกสารเผยแพร่สาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญให้แก่ประชาชน จึงควรให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการดำเนินการณรงค์เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชน ส่วนการนำตัวผู้อยู่เบื้องหลังการจัดทำเอกสารความเห็นแย้ง ควรให้เป็นหน้าที่ของรัฐบาลในการดำเนินการทางกฎหมาย

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม กล่าวว่า เรื่องเอกสารความเห็นแย้ง คณะอนุกรรมการพิจารณาจัดทำเนื้อหาในการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ ควรพิจารณาว่าจะมีแนวทางดำเนินการต่อเรื่องเอกสารความเห็นแย้งอย่างไรแล้วนำเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณา

นายนครชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ ทหารเรือที่ประชุมเกี่ยวกับกรณีสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีหนังสือขอความอนุเคราะห์สนับสนุนวิทยากรบรรยายใน “โครงการสัมมนาการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ประเด็นคำถามเพิ่มเติมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติและกระบวนการออกเสียงประชามติของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง” จัดโดยคณะอนุกรรมการดำเนินการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ประเด็นที่สมควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการออกเสียงประชามติเพิ่มเติมในกรุงเทพมหานคร ร่วมกับกรุงเทพมหานคร ระหว่างวันเสาร์ ที่ ๒๓ ถึงวันอาทิตย์ ที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๙

ในการนี้ ที่ประชุมได้มีมติมอบหมายให้กรรมการร่างรัฐธรรมนูญไปเป็นวิทยากรบรรยาย ดังนี้

วันเสาร์ ที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุมมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต วิทยาเขตร่มเกล้า ถนนร่มเกล้า เขตมีนบุรี มอบหมายให้ นายนครชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ ไปเป็นวิทยากร

วันเสาร์ ที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุมรัตนโกสินทร์ ชั้น ๑ ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร ถนนดินสอ เขตพระนคร มอบหมายให้ นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง และ นางกิริธรา สุมาวงศ์ กรรมการ ไปเป็นวิทยากร

วันเสาร์ ที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุมโรงเรียนวัดธาตุทอง ถนนสุขุมวิท เขตวัฒนา มอบหมายให้ นายภัทระ คำพิทักษ์ กรรมการ ไปเป็นวิทยากร

วันอาทิตย์ ที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุมวิทยาลัยเทคโนโลยีไทยบริหารธุรกิจ ถนนพหลโยธิน เขตบางเขน มอบหมายให้ นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ ไปเป็นวิทยากร

วันอาทิตย์ ที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุมมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ถนนเลียบคลองทวีวัฒนา เขตทวีวัฒนา มอบหมายให้ นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ไปเป็นวิทยากร

วันอาทิตย์ ที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุมห้างซีคอนสแควร์ บางแค ถนนเพชรเกษม เขตภาษีเจริญ มอบหมายให้ นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ไปเป็นวิทยากร

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันศุกร์ ที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ เวลา ๑๑.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว นายสุพจน์ ไช่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม ได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๕.๕๕ นาฬิกา

นายณฤพนธ์ ฐลีจันทร์

นิติกรปฏิบัติการ

นายรัฐภูมิ คำศรี

นิติกรชำนาญการพิเศษ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมมาธิการ ๒

ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์